ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการพูด

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณญา อัจฉริยบดี สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การพูด คืออะไร ?

การพูด คือ การใช้เสียง น้ำเสียง ภาษา กิริยาท่าทาง เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความต้องการ ไปยังผู้ฟัง มุ่งหวังให้เกิดการรับรู้และเข้าใจตรงกัน

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพูด

- ✓ ทุกคนล้วน **“พูดได้”** แต่มีบางคนเท่านั้นที่ **“พูดเป็น”**
- ✓ การพูดเป็นทั้ง **“ศาสตร์”** และ **“ศิลป์”**
- ✓ นักพูดที่ดีไม่ต้องอาศัย **“พรสวรรค์”** เสมอไป
- ✓ การพูดสามารถ**แก้ไขปรับปรุง**ได้
- ✓ การฝึกพูดต่อที่ชุมชนมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพ

การพูดเป็นการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการสื่อความหมาย

การพูดเป็น “ศาสตร์” เพราะการพูดมีหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติ การถ่ายทอด มีทฤษฎีการเรียนรู้ที่แน่นอน พิสูจน์และทดลองได้

ส่วนที่กล่าวว่าเป็น “ศิลป์” เพราะการพูดต้องนำศาสตร์หรือทฤษฎีไปปฏิบัติ ต้องอาศัยการสังเกต ฝึกฝนให้เกิดความ ชำนาญ พูดแล้วมีเสน่ห์ดึงดูดใจคนฟัง

วัตถุประสงค์ของการพูด

๑. เพื่อให้รู้จักการสื่อสารกันด้วยคำพูดที่ถูกต้องและเข้าใจตรงกัน

๒. เพื่อให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม

๓. เพื่อเสนอความคิดเห็น

๔. เพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์

๕. เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ

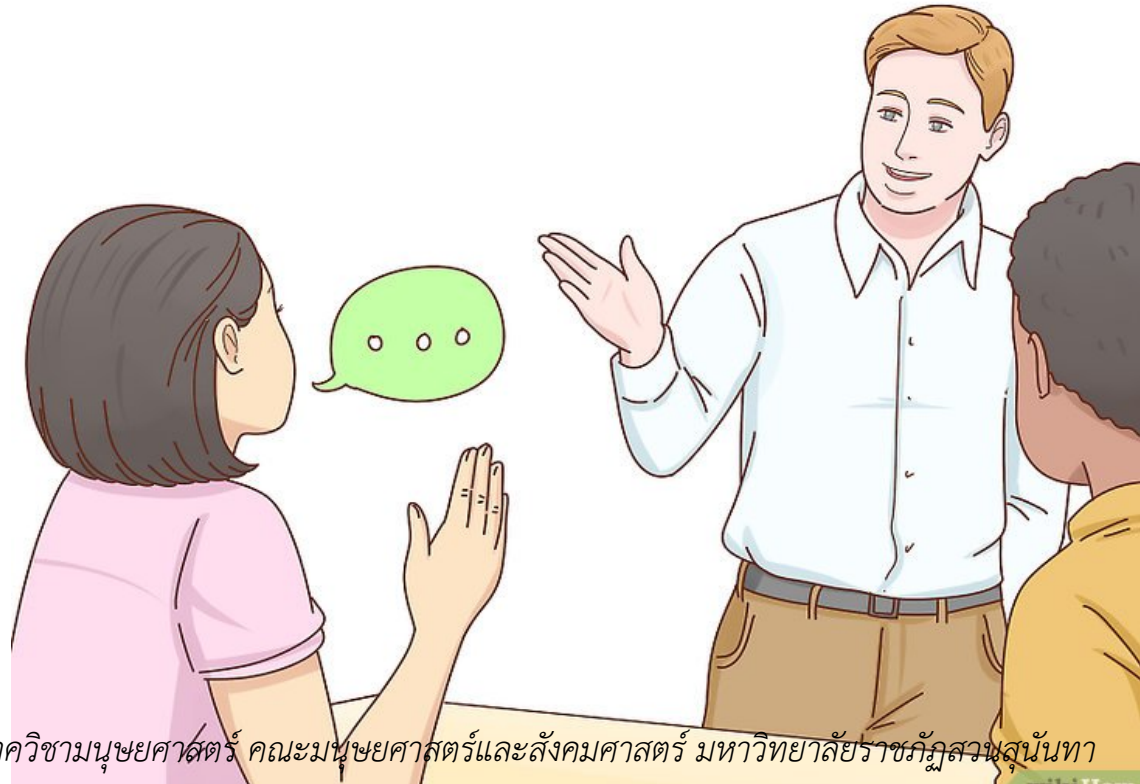

ความสำคัญของการพูด

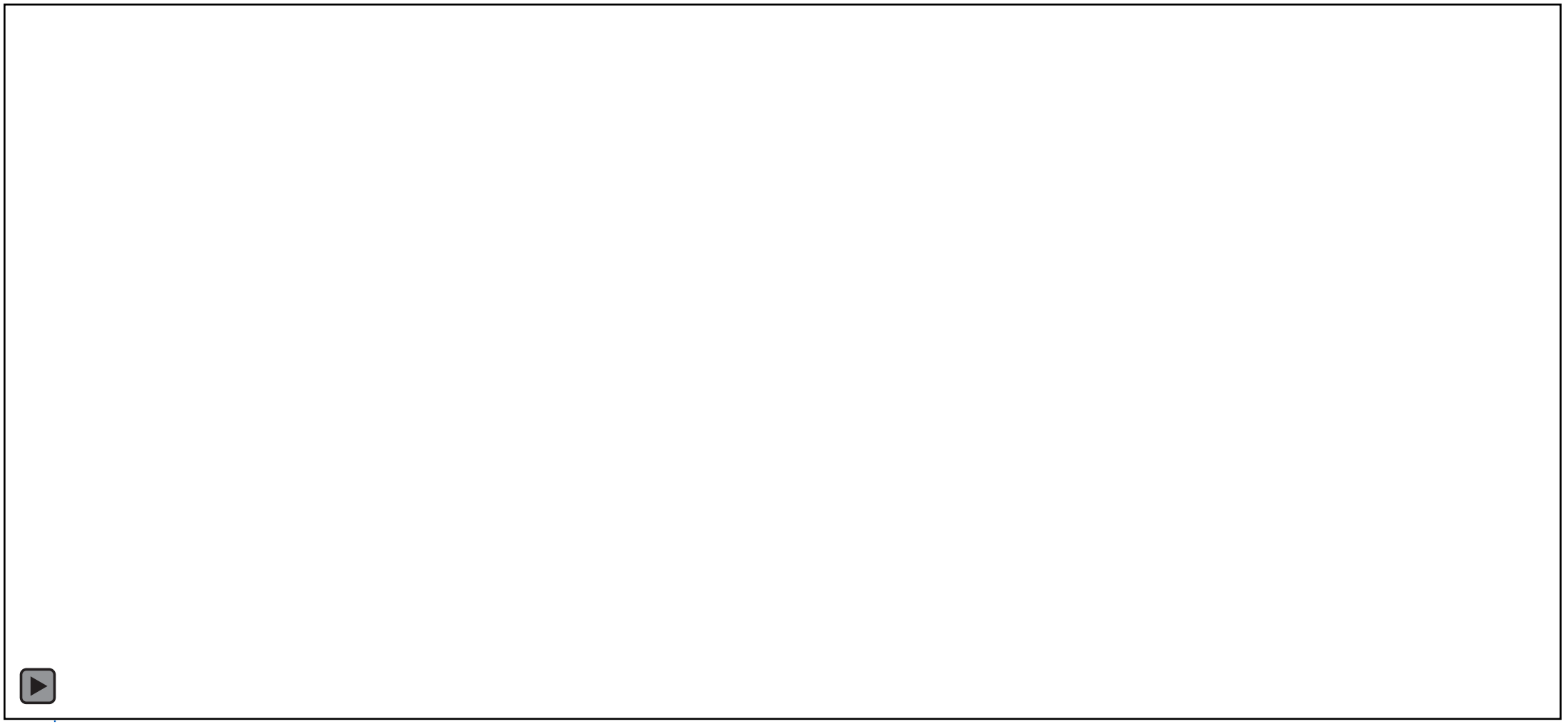

ที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=Y6PfdW_OFuU

ระดับของการพูด

***พูดดี

**พูดเป็น

*พูดได้

คุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นนักพูดที่ดี

๑. เป็นนักฟังที่ดี

๒. ศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ

๓. ยอมรับฟังคำวิจารณ์

๔. เป็นตัวของตัวเอง

๕. มีความสุขในการถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อื่น

รูปแบบของการพูด

ไม่เป็นทางการ

เล่าเรื่อง

สนทนา

แนะนำตัว

ทักทาย

รูปแบบของการพูด

- บรรยาย
- ประชุม
- สัมภาษณ์
- โต้วาที
- อภิปราย
- สุนทรพจน์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณญา อัจฉริยบดี สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

วิธีการพูด

ท่องจำจากร่าง

พูดจาก
ความทรงจำ

กะทันหัน

อ่านจาก
ต้นฉบับ

การพูดแบบต่าง ๆ

จูงใจ/ชักชวน
บอกเล่า/บรรยาย
ให้ความบันเทิง

วิธีเตรียมการพูด

๑. กำหนดจุดมุ่งหมายในการพูด
- เพื่อให้ความรู้
- เพื่อโน้มน้าวใจ
- เพื่อจรรโลงใจ

๒. การกำหนดเรื่อง
- น่าสนใจ
- ตนเองมีความรู้ – ถนัด
- ผู้รับสารได้ประโยชน์
- สามารถนำเสนอได้อย่างสมบูรณ์ ชัดเจน

๓. การวางโครงเรื่อง ให้พอดีใน ๓ นาที มีคำนำ เนื้อเรื่อง สรุป

หลักในการส่งสารด้วยการพูด

โครงเรื่องของการพูด

↓

การทักทายผู้ฟัง

↓

คำนำหรืออารัมภบท

↓

เนื้อเรื่อง

↓

บทสรุปหรือคำลงท้าย

วิธีเตรียมการพูด (ต่อ)

๔. การค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

- จากหนังสือ ตำรา นิตยสาร วารสาร
- จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์
- จากการสัมภาษณ์
- จากประสบการณ์ตรง

๕. การทบทวนแก้ไข

- แก้ไขสำนวนภาษาให้กระชับ
- สื่อความได้ตรงจุดมุ่งหมายครบถ้วนหรือไม่

การพูดให้*ประสบผลสำเร็จ*

๑. ต้องพัฒนาปรับปรุง***บุคลิกภาพ***ให้มีความมั่นใจในตนเอง

๒. ***อิริยาบถ***ในการพูดต้องดึงดูดใจและสร้างความประทับใจให้แก่ผู้รับสาร

๓. ต้องรู้จัก***ใช้สายตา***เพื่อมองผู้ฟังให้ทั่วถึง

๔. ต้องรู้จัก***ควบคุมเสียง***ให้มีระดับสูงต่ำเป็นธรรมชาติ

๕. ต้องรู้จัก***เลือกอุปกรณ์***ประกอบการพูดเพื่อช่วยดึงดูดความสนใจ

๖. ต้องรู้จัก***ควบคุมจิตใจ***ของตนเองให้ได้

๗. ต้องหมั่น***ฝึกฝน***การพูดเพื่อให้เกิดทักษะ

ปัญหาในการพูด

การออกเสียง

การใช้คำ

การออกเสียง

✦ **เสียงพยัญชนะ ร, ล, ควบกล้ำ**

รับรอง ร้าวราน โรคเรื้อน เล้าโลม ลาดเลา ลิงโลด
ซ่อนเร้น โล่งเตียน ล้วนหลายหลาก เล่าเรื่องราว

ขลุกขลัก ตรงกลาง กรีดกราด ปราดเปรียว โครมคราม เคว้งคว้าง
ปลูกพริก พลิกแพลง พริบพราย กรุบกรับ กร่อนครบ

คลอนคลาย ครบเครื่อง กระเดื่อง ตลาดตลก ตริตรอง หลอนหลอก
คลื่นครวญ พริ้งพราว เลือนละลาย ปรนเปรอ ปรักปรำ เปรียบเปรย

ร้องไห้ รุงรัง เรือรบ ล้ำเลิศ ลิ้นลม ลึกลับ ร่มรื่น ลุกลน
รวดเร็ว เรียบเรียง ลวดลาย เรือรบ วิ่งไล่ เริงรื่น โรยร่วง

การออกเสียง

1. ครูคำแปลงเป่าขลุ่ยได้ไพเราะเพราะพริ้ง ใครได้ฟังจะรู้สึกเพลิดเพลิน
2. คุณยายแพรประพรมน้ำพระพุทธมนต์ก่อนกราบพระในเวลากลางคืน
3. ภาคกลางของประเทศไทยมีพื้นที่เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชผักสวนครัว
4. ผมเล่นกระดานโต้คลื่นทุกครั้งที่ครอบครัวของผมไปเที่ยวที่จังหวัดกระบี่
5. อากาศแปรปรวนทำให้เกิดคลื่นลมในทะเลพัดกระหน่ำอย่างแรงกว่าปรกติ
6. นายพรานขังกระต่ายสีขาวไว้ในกรงเหล็กหลังกระท่อมร้างกลางไพร
7. พ่อค้าปลอมแปลงสินค้าเพื่อนำไปขายปลีกอย่างไม่เกรงกลัวใคร
8. คนกลับกลอกไม่มีใครอยากคบถ้าไม่รู้จักปรับปรุงตนเอง
9. คนขี้ขลาดจะไม่กล้าพูดความจริง จึงทำให้ทุกคนรู้สึกเกลียดชัง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณญา อัจฉริยบดี สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การออกเสียง

10. เสียงอึกทึกครึกโครมของกลุ่มวัยรุ่นก่อความรำคาญให้ผู้ที่อยู่ใกล้เคียง
11. เด็กชายเกริกใช้กรรไกรตัดรูปภาพกุ้งก้ามกราม
12. นงนุชร้องกรี๊ดเพราะถูกน้ำกรดขณะเดินกรีดกราย
13. คุณกรองทองสวมกระโปรงยาวกรอมเท้าเดินกรุยกราย
14. นักตะกร้อจากกรุงเทพฯ มีชัยชนะจึงโห่ร้องเกรียวกราว
15. แม่ล้างแตงกวาจนกว่าจะสะอาดเพื่อไปแกงจืดกับเนื้อกวาง
16. ลานบ้านกว้างมากต้องใช้เวลากวาดนานฉันจึงแกว่งแขนเพราะเมื่อย
17. ฉันหันขวับเมื่อเห็นคนเดิน ขวักไขว่ อยู่ทางขวาของแขวงการทาง
18. มีจระเข้นอนขวางคลองก่อนที่คนจะใช้ขวานฟันและนำไปแขวนไว้ที่ต้นไม้

การออกเสียง

19. ที่แคว้นไกลมีควายเดินเคว้งคว้างเพราะหนีความตาย
20. ศรีปราชญ์เป็นกวีที่ปราดเปรื่อง และเป็นที่โปรดปรานของสมเด็จพระนารายณ์
21. กรมตำรวจปรึกษาหาวิธีที่จะปรับปรุงวิธีการปราบปรามผู้ที่ปลอมแปลงเครื่องราชอิสริยาภรณ์
22. เปรมชอบพูดเปรียบเปรยปรียาว่าเป็นผู้หญิงเปรี้ยวปรู๊ดปร๊าด
23. ท้องฟ้าที่ปลอดโปร่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเพราะดินฟ้าอากาศเกิดปรวนแปรและในไม่ช้าฝนก็โปรยปรายลงมา
24. หัวใจเธอเปลี่ยนแปลงปลิ้นปล้อนไม่แน่นอนเหมือนสายเปลที่แกว่งไกว
25. นักโทษที่ถูกปลดปล่อยต่างพากันปลาบปลื้มในพระมหากรุณาธิคุณ

การออกเสียง

26. กล้วยที่เปลวปลูกใกล้จอมปลวกออกปลีที่แปลกประหลาด

27. ผิวเธองามเปล่งปลั่งดั่งเทพธิดาปลอมแปลง

28. นางแปลกไปที่ปลายนาซึ่งเปล่าเปลี่ยว และปลอดคนจึงถูกปล้นและถูกปลุกปล้ำ

29. เมื่อประธานกล่าวคำปราศรัยเสร็จสิ้นลง ประชาชนก็เข้าใจอย่างปรุโปร่งและปรบมือด้วยความปรีดิ์เปรมที่สมปรารถนา

30. นายฤทธิ์พายเรือรอนแรมไปเรี่ยไรเงินช่วยราษฎรที่เดือดร้อนจากน้ำท่วม

31. รวยรินและรจเรขร่ำร้องจะไปงานรื่นเริงนักเรียนเก่ายุโรป

32. วัยรุ่นบางคนแต่งตัวรุ่มร่ามขาดรุ่งริ่งส่งเสียงรี้ริกเรียกร้องความสนใจ

การออกเสียง

33. ปัญหาจราจรเรื้อรังมาแรมปี รถราในถนนจึงติดเรียงรายควรเร่งรีบแก้ไขโดยรวดเร็ว

34. เขาริเริ่มตั้งโรงงานประกอบรถยนต์ด้วยทุนแรกเริ่มร้อยล้านกิจการรุ่งเรืองมีกำไร

35. เราร่วมกันรวบรวมเรื่องราวการรุกรบทางเรือของไทยแล้วเรียบเรียงพิมพ์

36. วัยเรียนอย่าริรักจักทำให้อารมณ์เร่าร้อนรุนแรงไม่รับรู้เรื่องเรียน

37. เรือเอกรุ่งเรืองเร่งรัดให้ช่างสำรวจรอยร้าวกับรูรั่วในเรือรบอย่างรวดเร็ว

38. ราษฎรเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งรัดประกันราคาข้าวเมื่อเริ่มแรกฤดูเก็บเกี่ยว

39. ในงานรื่นเริงของโรงเรียนราษฎร์เสรีมีการแสดงร่ายรำระบำชุดเริงสำราญ

40. หรีดหริ่งเรไรร้องระงมจนรุ่งอรุณแสงทองเรืองรองส่องรำไร

การออกเสียงควบกล้ำ

✦ เสียง ว ที่ควบกล้ำกับพยัญชนะ ก ข ค

ฝัก กวัก	ฟาง กวาง
ไฝ้เฝ ไขว้เขว	ฝัน ขวัญ
ไม้ฝาด ไม้กวาด	ฝนฝาย ขวนขวาย
ฟาย ควาย	ฟาน ควาน
ฟ้าไฝ่ คว้าไขว่	ฟันดำ ควันดำ

✦ *การใช้คำ*

หลีกเลี่ยงการใช้คำพูดเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็นการพูด อย่างเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการก็ตาม

คำต่ำ

คำหยาบ คำสแลงที่หยาบคาย

คำตลาด คำผวน คำด่า

คำสบถสาบาน

✦ *การใช้คำที่ทำให้เกิดภาพพจน์*

คำที่ทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกนึกคิด จินตนาการ สื่อความหมายเข้าใจได้ง่ายและมองเห็นภาพเด่นชัดขึ้น

- ใช้คำที่มีน้ำเสียงหนัก - เบา มีจังหวะจะโคน
- ใช้คำซ้ำ คำซ้อน
- การเน้นเสียง เน้นคำ และใช้คำที่ทำให้เห็นภาพ
- การใช้คำเปรียบเทียบ
- การใช้สำนวนโวหาร สุภาษิต คำพังเพย และคำคม

การใช้อวัจนภาษา

- การแสดงออกทางใบหน้าและแววตา
- กิริยาท่าทาง
- ลักษณะทางกายภาพ
- น้ำเสียง

ท่าการจับไมโครโฟน

ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณญา อัจฉริยบดี สาขาวิชาภาษาไทย ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา